

УДК 796.332.077.09-047.44

Дорошенко І.Е.¹, Дорошенко Д.Е.²

¹ PhD, викладач НУ «Запорізька політехніка»

² студент НУ «Запорізька політехніка»

ТЕХНОЛОГІЇ АНАЛІЗУ ТА ЕКСПЕРТНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІНДИКАТОРІВ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ- АМАТОРІВ

Анотація. Розвиток сучасного футболу відбувається в конкурентних умовах. Для досягнення високих змагальних результатів необхідно використовувати сучасні технології, які пов'язані з аналізом, експертною оцінкою та інтерпретацією змагальних індикаторів футболістів, у тому числі, аматорського кваліфікаційного рівня. Найбільш затребуваними є технології, які передбачають використання трекерів «Catapult Player», кардіомоніторів «Polar», інноваційних мережеских платформ «SofaScore».

Ключові слова: змагальна діяльність, футболісти-аматори, аналіз, оцінка, експертна інтерпретація

Abstract. The development of modern football takes place in competitive conditions. To achieve highly competitive results, it is necessary to use modern technologies related to the analysis, expert assessment and interpretation of competitive indicators of football players, including amateur qualification levels. The most popular are technologies that involve the use of trackers «Catapult Player», heart monitors «Polar», innovative network platforms «SofaScore».

Key words: competitive activity, amateur football players, analysis, rating, expert interpretation

Процес підготовки футболістів є впорядкованою системою, що має строго певний склад і структуру. Система має два базові складові компоненти.

Перший (основний) компонент містить: тренування, змагання і відновлення, які органічно взаємопов'язані між собою і повинні знаходитися в оптимальному співвідношенні. Провідна роль у процесі підготовки спортсменів належить тренувальному процесу. Оптимальне співвідношення об'ємів тренувальної та змагальної діяльності футболістів у річному циклі – 3:1.

Другим складовим компонентом системи, є змагання (змагальна підготовка або змагальна діяльність). Вона органічно пов'язана з тренувальним процесом і спрямована на подальше вдосконалення всіх сторін

підготовленості футболістів в умовах реальної боротьби з суперником. Змагальна діяльність представляє собою участь у різних змаганнях, які умовно поділяються на учбово-тренувальні, товариські, контрольні та офіційні. Їх особливістю є те, що їх перебіг координується тренерсько-викладацьким складом і може мати деякі відхилення від визначених правилами норм регламенту, спортивно-технічних критеріїв і правил змагань [2].

Метою товариських ігор є подальше вдосконалення різних сторін підготовленості футболістів, зіграності між різними лініями, визначення тактичних схем ведення гри. Контрольні ігри призначені для перевірки ступеню готовності окремих футболістів, ланок і команди, у цілому, до офіційних змагань. Зазвичай їх проводять у передзмагальному мезоциклі, безпосередньо, перед початком офіційних змагань.

Аналіз, експертиза та інтерпретація – це взаємопов'язані, але різні процеси. Аналіз – це розкладання цілого на частини для вивчення його складу та властивостей. Під аналізом змагальної діяльності футболістів розуміють вивчення окремих складових змагального процесу футболістів. Зокрема, часто фахівців використовують хронологічний аналіз: I тайм: 1 – 15 хвилини гри; 16 – 30 хвилина гри; 31 – 45 (+) хвилина гри; II тайм: 46 – 60 хвилини гри; 61 – 75 хвилини гри; 76 – 90 (+) хвилини гри. Експертиза – це процес залучення кваліфікованого спеціаліста (експерта) для надання відповідного висновку на основі попереднього аналізу. Інтерпретація – це пояснення, тлумачення процесу на основі аналізу та попередньої експертизи змагальної діяльності футболістів, виявлення можливих помилок, визначення шляхів корекції та вдосконалення спортивної підготовки [5].

При аналізі показників змагальної діяльності футболістів-аматорів (на матеріалі гравців молодіжного складу МФК «Металург» (Запоріжжя)), що детермінують рівні спеціальної фізичної та функціональної підготовленості, констатуємо, що показники різняться в залежності від їх позиції на футбольному полі – тактичних схем ведення гри, характеристик ігрової спеціалізації (амплуа), індивідуальних особливостей спортсменів.. Так, у півзахисників, зазвичай, найбільший показник подоланої дистанції за гру, також звертаємо увагу на те що флангові гравці захисники і півзахисники) мають найвищий відсоток максимальних прискорень (спринтів) за гру [1].

При аналізі показників змагальної діяльності, що детермінують індивідуальні та групові техніко-тактичні дії, констатуємо, що червоною лінією через все дослідження йде розуміння того, що переважна більшість показників тісно пов'язані зі специфікою гри на тій чи іншій позиції на полі футболіста [4].

Для розробки шляхів вирішення проблемних питань стосовно аналізу змагальної діяльності футболістів найбільш ефективним є застосування сучасних інноваційних технологій, у тому числі, футбольних трекерів «Catapult Player», кардіомоніторів «Polar» з відповідним програмним

забезпеченням, сучасних інноваційних платформ у мережі «Internet», зокрема, «SofaScore», які дозволяють працювати з мобільними додатками сучасних гаджетів.

Схема експертної інтерпретації змагальної діяльності містить [3]:

1. Відеоперегляд гри.
2. Складання аналітичної хронограми.
3. Експертна інтерпретація з урахуванням:
 - настанови на гру з обліком індивідуальних завдань окремим футболістам;
 - аналізу хронологічного розвитку гри;
 - аналізу ТТД футболістів в окремих ділянках майданчика;
 - визначення та аналізу провідних моментів гри (забиті м'ячі, голівові моменти, вилучення, тощо).

4. Деталізований звіт за результатами підготовки до гри.

5. Рекомендації щодо корекції тренувального процесу.

Аналіз опрацьованих літературних джерел свідчить про достатньо високу ефективність зазначеної схеми і її широке застосування у практиці спортивної підготовки футболістів, у тому числі, аматорського кваліфікаційного рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Doroshenko, I., Svatyev, A., Sobol, E., Danylchenko, S., & Doroshenko, E. Parameters of Physical Performance of Qualified Football Players in the Preparatory Period of Training. *Journal of Learning Theory and Methodology*, 2023. 4(1), 26–32. <https://doi.org/10.17309/jltm.2023.4.04>

2. Khimenes, K., Pityn, M., & Edieliev, O. Evolution of Competition Models in European Professional Football: From Origins to the Modern Era. *Rehabilitation and Recreation*, 2025. 19(1), 200–213. <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2025.19.1.19>

3. Kostiukevych, V., Shynkaruk, O., Borysova, O., Voronova, V., Vozniuk, T., Doroshenko, E., Sushko, R., & Kulchytska, I. The Integral Assessment of Playing Tactics in National Football Teams. *Physical Education Theory and Methodology*, 2024. 24(5), 749–757. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2024.5.10>

4. Sobol, E., Doroshenko, I., Svatyev, A., Doroshenko, E., Tsyganok, V., & Shamardin, V. Analysis of Factors of Sports Migration and the Effectiveness of Competitive Activity of Football Players. *Journal of Learning Theory and Methodology*, 2024. 5(1), 13–19. <https://doi.org/10.17309/jltm.2024.5.1.02>

5. Sobol, E., Svatyev, A., Doroshenko, I., Kokareva, S., Korzh, N., & Doroshenko, E. Formation of National Teams Taking into Account the Factors of Football Players' Club Migration. *Physical Education Theory and Methodology*, 2021. 21(4), 389–396. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2021.4.15>